Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы:№2 Қарауылкелді орта мектебі
Мектепалды даярлық: 0 «а» сыныбы
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 1-апта 06 – 10 мамыр 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата- аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту	.	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.		Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	**Сюжетті-рөлдік ойын:** «Ел қорғауға әзірмін»; Ірі құрылыс материалдарымен және конструкторлармен ойындар.		**Ойын – жаттығу:** «Мен батырмын»; Альбомдар,сюжетті картиналар қарастыру, Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.		***Үстел үсті ойындары*** ***Мозайка құрастыру*** Әскери техника туралы суреттер топтамасын қарастыру. «Батылдық пен қорқақтық дегеніміз не» тақырыбында әңгімелесу *Ұқсай ма, ұқсамай ма* *Балаларды заттарды салыстыруға, түс, түр, көлем, материалының ұқсастығын атауға үйрету; байқампаздық, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту.* *Табиғат бұрышында еңбек*
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 13				

<table>
<tr><td>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӘ)</td><td>«Отан»
Отан - тарих, Отан - тіл,
Жасаған елің, ер халқың.
Отан - өлең, Отан - жыр,
Көтерген көкке ел даңқын...
Отан осы, достарым,
Көңілге мұны түйе біл.
«Отан» деп өс, жас қауым,
Оны ардақтап, сүйе біл.</td><td></td><td>«Ел қорғайтын, ер ағалар»
Ел қорғайтын, ер ағалар,
Ардағымыз, арымыз.
Ерлер тойын, елдің тойын,
Қарсы аламыз бәріміз!</td><td></td><td>«Отан қорғаушылар дегеніміз кімдер?»
Балаларға 7 – мамыр Отан қорғаушылар күні мерекесін сезіндіру.
Қаламыздағы полиция қызметкерлері жайлы сөйлесу олардың суреттерін тамашалау</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ</td><td colspan="5">1 - ұйымдастырылған іс-әрекет</td></tr>
<tr><td>Сөйлеуді дамыту
Міндеті: - Шығармашылықпен әңгімелеп беруді жетілдіру
- Бақылаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әңгімелерін құрастыру (кір.01.05)
Мақсаты: Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш» әңгімесін мазмұны бойынша әңгімелеп айтуды үйрету

Педагог: "Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш" әңгімесін оқып береді.
Атасы мен баласы далада келе жатып, атасы баласынан сұрайды:
–Анау өрмекшіні көрдің бе? Бала:
–Көрдім, өрмек тоқып жүр. Ата:
–Анау құмырсқаны көрдің бе? Бала:
–Көрдім, аузында нанның ұнтағы бар, кетіп барады. Ата:
–Жоғары қара, аспанда не көрінеді? Бала:
–Жоғарыда қарлығаш ұшып жүр, аузында тістеген шөбі бар, – дейді. Сонда атасы былай дейді:
–Олай болса, шырағым, ол кішкентай жәндіктер – саған үлгі. Өрмекші маса мен шыбынды тұзақ құрып ұстаған соң, өзіне азық етеді. Құмырсқа балаларына</td><td>Сауат ашу негіздері
Міндеті:
Мақсаты</td><td>Сауат ашу негіздері
Міндеті: Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау
-Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау
(кір.07.05)
Мақсаты дыбыстық талдауды пысықтау

Күтілетін нәтиже: Жасайды: сөздерге дыбыстық талдау жасайды, буынға бөледі, сөйлем құрайды, сөйлем сызбасын сызады.
Түсінеді: сөйлемнің сөзден, сөздің буыннан, буынның дыбыстан тұратынын.
Қолданады: сөйлемнің сызбасын сызады, дыбыстарды анықтайды, ажыратады

Дидактикалық ойын: «Бірінші дыбысты қайтала»(доппен).
Педагог бірінші дыбысын анығырақ етіп, қандай да бір сөзді айтып, допты балаларға лақтырады, балалар бірінші дыбысты қайталап допты, педагогке кері лақтырады. (Ойынға барлық бала қатысады.) Мысалы:</td><td>Сауат ашу негіздері
Міндеті:
Мақсаты</td><td>Көркем әдебиет
Міндеті: Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту
-Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту (кір.09.05)
Мақсаты өлең мазмұны арқылы әдеби шығарманы қабылдауға дағдыландыру

9 Мамыр – Жеңіс күні! (Слайд көрсету, әңгімелеу.)
– Біздің батыр ағаларымыз бен апаларымыз елімізді, жерімізді жаудан қорғап қалды.
Ұлы Отан соғысы батырларының суреттерін көрсету.
– Ұлы Отан соғысына қатысқан батыр аға-апаларымызды атайықшы.
(Бауыржан Момышұлы, Әлия Молдағұлова, Мәншүк Мәметова, Рахымжан Қошқарбаев
т.б.)
– Жеңіс күні мәңгілік алауға гүл шоқтарын қойып, соғыс ардагерлеріне құрмет
көрсетіледі.
– Біз бүгін ақын Қайрат Жұмағалиевтің «Жеңіс күні» өлеңімен танысамыз.
Өлең – әдеби жанрдың бір түрі. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді.
Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді.
Өлең қалай аталады?
– Өлең ұнады ма?
– Авторы кім?
– Өлеңде не туралы айтылған?</td></tr>
</table>

	тамақ алып бара жатыр. Қарлығаш балапандарына ұя салу үшін шөп жинап жүр. Жұмыссыз жүрген бір жан жоқ. Сен де жұмыс істеуге әдеттенуің керек. –Балалар, әңгіме сендерге ұнады ма? –Әңгіме не туралы айтылған? –Әңгімедегі кейіпкерлер қандай екен? –Енді осы әңгімені келген қонақтар бізге сахналап берсін.(Қонақтар сахналап айтып береді). –Балалар сендер буынға бөле аласыңдар. Әңгімедегі өрмекші, құмырсқа, қарлығаш сөздерін буынға бөліңдерші? –Неше буыннан тұрады? –Иә, дұрыс айтасыңдар. Бір дауысты дыбыс бір буынды құрайды. Ата, бала, құмырсқа, өрмекші, қарлығаш дегеннің бәрі – сөздер. Сөз буыннан тұрады. –Педагог әңгіме мазмұнын балалардан сұрайды.		рррадио(р), уууылдырық(у), ааалма(а), қққасқыр(к), мммақта(м), кккияр(к), сссағат(с), қққыс(к), ааалжапқыш(а), тттышқан(т), сссазан(с), өөөшіргіш(ө), жжжұлдыз(ж), жжжастық(ж), дддиректор(д), жжжарық(ж), шшшұлық(ш), мммектеп(м), уууыз(у), тттиін(т), кққолшатыр(к), бббақа(б), иинт(и), т.б **Дидактикалық жаттығу: «Жуан дауысты дыбысты тап»** – Балалар, мен сендерге сөздерді айтамын, сендер жуан дауысты дыбыстан басталған сөзді естісеңдер, бір рет шапалақ ұрыңдар. Мысалы: гүл, жүзім, алма, қатық, апорт, от, пима, Ұлбала, қайшы, ұл, ыдыс, оқтау, аққу, әтеш, тауық, Ұлжан, көбелек, ымырт, Алпамыс, айна, етік, қарлығаш, ұлу, жүген, түйе, ұста, ожау, тамаша, алмұрт, ірімшік, сыпырғыш, Олжас, жылан, отын, алақан т.б.		Жеңіс мерекесі қай күні екен?
Үзіліс:					

Қол маторикасын дамытуға арналған санамақ Ойын:*Жүретін саусақтар.* Мақсаты:Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар. Шарты: Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.	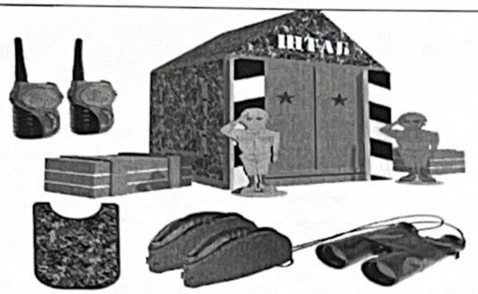 	Үстел үстінде ойналатын ойындар. Ойын: «Сарбаздарға не керек?»(5-10 мин) Мақсаты: Елін, жерін жаудан қорғай білуге, елінің патриоты болуға тәрбиелеу. Керекті құралдар:ойынға керек ресурстар. Мазмұны: Ортаға 1 қатысушы шақырылады. Маңдайына сурет қойылады. Бұл суретті қарама – қарсы отырған бала мимика арқылы қатысушыға көрсетіп, түсіндіреді. Ал ойынға қатысушы оны табу керек болады.

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Қоршаған орта **Міндеті:** -Өз Отанын жақсы көру, оны қорғаудың, Қазақстан әскерінің маңыздылығын түсіну **Мақсаты** балаларды әскери мамандық түрлерімен және Ұлы Отан соғысы ардагерлерімен таныстыру **Күтілетін нәтиже:** • әскери қызметтерді ажырата білуге, батыр аталарымыз жайлы білімдерін кеңейтуге арналған және әскери мамандықтар туралы тапсырмаларды орындайды/**жасайды;** • Ұлы Отан соғысында ерлік көрсеткен қазақстандық батырлардың қалай ерлік жасағанын; • танкистер, ұшқыштар, теңізшілер туралы білетіндерін **түсінеді;** • Ұлы Отан соғысы туралы және осы соғысқа қатысқан қазақ батырлары туралы мағлұматтарды күнделікті өмірде **қолданады.** Тақтаға әртүрлі әскери киімдердегі адамдар бейнеленген суреттер ілінеді. Балалар суретке қарап, қайсысы ұшқыш, қайсысы танкист, қайсысы теңізші, қайсысы жаяу әскер екенін ажыратып айтады. Танкист, ұшқыш, шегарашы, теңізшілердің суреттерін көрсетіп,	**Математика негіздері** **Міндеті:** - **Мақсаты**	**Математика негіздері** **Міндеті:** - циферблат бойынша уақытты анықтау. -Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету **(кір.07.05)** **Мақсаты** Циферблат бойынша уақытты анықтау. Мақсаты: уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер: меңгереді**: «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды; **түсінеді**: оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **қолданады:** жұмбақты шешу білігін, тәулік мезгілдерін, апта күндерін білуді. Педагог уақытты циферблатпен айту қаншалықты маңызды екенін сұрайды. Суретте не бейнеленген? Сағат неше болғанын көрсетіп тұр? Циферблатта қандай сан жетіспейді? Жазуды ұсынады. 4-тапсырманы орындау Суреттегі айырмашылықтарын табады. Қанша айырмашылық тапса, сонша	**Математика негіздері** **Міндеті:** - **Мақсаты**	**Қоршаған орта** **Міндеті:** Қазақстан аумағын мекендейтін жануарлар мен олардың төлдерін атау және олардың өздеріне тән белгілері бойынша ажырату **Мақсаты** Балалардың қоректік тәуелділік туралы түсінігін жетілдіру; қоректік тізбек жасау қабілетін дамыту **Күтілетін нәтижелер:** **жасайды**:жануарлар әлемінің өкілдерін атап береді. **түсінеді**: жәндіктер, құстар мен аңдардың бір-біріне тәуелділігін түсінеді. **қолданады**: коммуникативтік дағды, талқылау, қорытынды жасау қабілеті қалыптасқан «Табиғатта барлық зат бір-біріне тығыз байланысты және жануарлар мен өсімдіктер санының арасында тепе-теңдік бар. Жер бетінде көптеген өсімдіктер, бұталар мен ағаштар өседі. Оларды шөпқоректі жануарлар, мысалы қояндар жейді. Ал қояндарды жыртқыш аң қасқырлар жейді». Төмендегі тапсырмаларды орындауды ұсынады: «Өсімдіктер

	олардың немен айналысатындарын түсіндіру. – Әскери кемелерде қызмет ететін адамдар «әскери теңізшілер» деп аталады. Олар Отанымызды теңіз кеңістіктері арқылы қорғайды. Әскери кеменің басшысын капитан деп атайды. Отанымызды әуе кеңістіктерінде қорғайтын адамдарды «әскери ұшқыштар» деп атайды. Әскери ұшақты ұшқыштар экипажы басқарады. Әскери ұшқыш мамандығын алу үшін ұшқыштар академиясына түсіп, білім алу қажет. Танкті басқаратын адамды «танк командирі» деп атайды. Танкистер экипажы бірнеше әскери адамдардан тұрады. Олар Отанымызды құрлықта қорғайды. Басқа елдермен шектесіп жатқан еліміздің шегарасын ержүрек шегарашылар қорғайды. Олардың басты міндеті – елімізге қастық ойлайтын арам пиғылдағы адамдардан Отанымызды қорғау. Шегарашылардың өте жақсы көмекшілері бар. Олар – іззшіл, иісшіл иттер. **«Жерде, әуеде, суда» ойыны. Шарты**: жерде, әуеде, суда қызмет ететін сарбаздардың және шегара бағаны, танк т.б. суреттері көрсетіледі. Педагог «Жерде» деп танкистің суретін көрсетеді. Осы кезде балалар аяқтарымен адымдайды. «Әуеде» деп ұшқыштың суретін көрсеткенде, қолдарын жанжаққа жайып, ұшқан сияқты болады. «Суда» дегенде суда жүзген секілді қимылдар көрсетеді		дөңгелек салады. Суреттерді бірдей етіп жасайды.		бейнеленген барлық карточкаларды таңдап алып, оларды тақтаға орналастыр» «Осы өсімдіктермен қоректенетін жануарларды тауып, оларды тақтаға орналастырыңдар» «Тақтада өсімдіктерден төмен орналасқандарды жейтін жануарларды табыңдар». «Тақтаға ұсақ аңдар мен құстарды аулап жейтін жыртқыштардың суреттерін орналастырыңдар». Педагог жекелеген аңдар үшін шағын «қоректену тізбегін» құрауға болатынын айтады (үлгілер көрсетеді). Гүл – көбелек – сары шымшық – жапалақ; Емен, жаңғағы – тышқандар – түлкі. Балалар мынадай тұжырым жасайды: өсімдіктер жәндіктер мен ұсақ жануарларды «қоректендіреді», ал жәндіктер мен ұсақ жануарлар ірі жануарларды «тамақтандырады». Ал олар жыртқыштардың жеміне айналады. Ормандағылардың бәрінің тамағы тоқ па? Ал өсімдіктер ше? Осы жерде балалар өсімдіктердің өсуі үшін қажет заттарды еске түсіреді. Тақтаға күн, су мен ауаның үлгілерін жапсырады

Үзіліс:

Қабылдауды дамыту және қалыптастыру жаттығулары Ойын: *«Дыбыстарды анықта» жаттығуы* *Мақсаты:* Балалардың фонетикалық дыбыстарды меңгерту, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. *Ойын шарты:* Фонематикалық айыруға қабілетін дамытуға арналған. Бұл қабілеттер оқуға, жазуға, шетел тілдеріне табысты оқытудың негізінде жатыр.	Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери» Мақсаты: ойын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу. Материал: сарбаздар мен әскери техникалар жиынтығы, медбикелерге арналған орамалдар.	Психологиялық ойын: Ойын: «Атомдар мен молекулалар» Мақсаты: Бұл ойынды өткізудегі мақсат, сіздердің ұжымдарыңыздың бірлігін, ынтымақтастығын анықтау. Ал ойынның атом мен молекула деп аталуы тақырыпқа сай индиго балалардың ДНҚ құрылымының өзі басқа балалардан өзгеше. Яғни	Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»

Балаға түрлі заттар бейнеленген суреттер ұсынылады (2-сурет). Баланың бұл затты білетіндігін тексеріңіз. Содан кейін сіз кез-келген сөзді айтыңыз және баладан сол дыбыстан басталатын затты көрсетуін өтініңіз. Мысалы, сіз «сүт» сөзін айтасыз, бала «сиыр» суретін көрсетеді, өйткені екі сөз де «с» әрпінен басталады. «Достық» жаттығуы Біздің топта ұлдар мен қыздар өзара дос. (қолдың саусақтары өзара бірігеді) Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз, (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу) 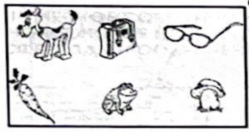 Бір, екі, үш, төрт, бес, (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес, Енді санауды аяқтадық. (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз). Сергіту сәті Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортан терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек. «Қимылды қайтала» жаттығуы Мақсаты: қолдың, саусақтың қимылдарының үйлесімділігін дамыту. Жаттығу барысы: Жүргізуші балаларға қарама-қарсы отырып, саусақтарымен кез-келген «фигураны» көрсетеді. (кейбір саусақтар бүгулі, ал кейбіреуі түзу, әртүрлі қимылдар). Балалар сол қимылды тура солай қайталау керек.	Ойынға дайындық: әскери тақырыптағы суреттерді қарау, шығармаларды оқу: Л. Кассиль " бас Армия", "Кеңес сарбазына ескерткіш", Я.Друганский"сарбаздар не істей алады". Ойынға атрибуттар жасау. Барысы: Қарау иллюстрациялар ҰОС туралы. – Бүгін біз бұл суреттерді оңай қарастырмаймыз. Бір салтанатты күні біздің еліміз өте маңызды және есте қаларлық мерекені атап өтеді. Бұл қандай мереке екенін кім біледі? (Жеңіс күні). Бұл төрт жылға созылған және халқымыздың жеңісімен аяқталған Ұлы Отан соғысындағы Жеңіс күні. Бұл өте қорқынышты соғыс болды. Фашистер біздің елімізді басып алып, халқымызды құлдыққа алғысы келді, бірақ олар жетістікке жете алмады.Төрт жыл бойы, күн сайын, ай сайын, жыл сайын біздің халқымыз фашистік армиямен шайқасты. Және, ақырында, жеңіске жетті. Себебі әділеттілік үшін күресіп, соя Отанын, халқын қорғаған адам әрқашан жеңіске жетеді. Бүгін біз "әскери" ойынын ойнаймыз. Ол үшін рөлдерді бөлу керек. Біздің ойынның негізгі қатысушылары кім екенін айтыңыз (әскери, сарбаздар, командирлер, ұшқыштар). Топтың орталығындағы әскери әрекеттер. Біз екі командаға бөлініп, өз орындарымызды аламыз. Ұрыс кезінде жараланғандар болады, сондықтан бізге медсанбат керек. Медсанбате болады еңбек етіп, дәрігер және медбике. Жауынгерлерімізді жеңуге көмектесу үшін тылда жұмыс жасау керек. Ол үшін снарядтар мен әскери техника шығаратын әскери зауыт ұйымдастырамыз. (Әскери зауытқа жұмысқа тағайындаймыз). Ұрыс кезінде кейде тыныштық болады, содан кейін дала асханасы пайда болады, олар сарбаздарға тамақ әкеледі. Бірақ алдымен оны дайындау керек. Мұны аспаз жасайды. Ал қыздар үй мен балалармен айналысады. Барлық рөлдер таратылды, енді ойынды бастаймыз. Соғыста орыс сарбаздары жеңіске жетті, ал бізде Достық бар. Мобильді ойын " Кім жылдам?» Армиядағыдай бірнеше қатарға орналастырылған орындықтарда гимнаст, комбинезон, жадағай, буденовка, бескозырка бар. Команда бойынша балалар мүмкіндігінше тез киінуі немесе қуыршақтар киюі керек. Барлық әрекеттерді басқаларға қарағанда тезірек және дұрыс жасайтын адам жеңеді. Жеңімпаз тағайындалады командир. Ол конвертті басып шығарады және балалардың келесі жолы қандай әскери бөлімге баратынын хабарлайды.	ағзасында хромосомалар құрылымы өзгерген. *Ойын шарты:* «Барлық ойыншылар кең, бос бөлменің ішінде ары-бері қалай болса солай жүреді, бұл уақытта олар атомдар болып есептеледі. Біздің білетініміздей атомдар молекулаларға айнала алады. Молекулада 3, 4, 5, атомдар бола алады. Ойыншыларға команда бойынша молекулаларға айналу керек. Егер жүргізуші үш десе ойыншылар үштен бірігуі қажет. Реакция бітті деген белгі бойынша қатысушылар қайтадан атомға айналады. Осылайша ойынды бірнеше қайталауға болады». 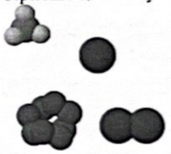	

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Қазақ тілі **Міндеті -** Кейіпкерлердің диалогын мәнерлі интонациямен беру		**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті:** - Өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру - Сөйлегенде бейнелі сөздерді,		**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** **Міндеті:** - ертегі желісі бойынша сурет салуға үйрету, бір мазмұнға

<table>
<tr><td></td><td>Мақсаты   сөздік қорларын үй құстарының атауларымен толықтыру.

Жылжымалы суреттермен ойын: «Аулада». Жаңа сөздермен таныстыру.
– Балалар, мынау – аула.
– Мынау не?
– Мынау – аула.
– Мынау – ... (аула сөзін айтып жаттығады).
– Аулада не болуы мүмкін? Үнтаспадан жануарлардың дауыстары естіледі. Балалар дауысы бойынша жануарды атап, суретін аулаға орналастырады. Аулада сиыр бар. т.с.с.
Педагог үй құстарын (тауық, әтеш) естеріне түсіреді.
Мынау не?
Аулада тауық (әтеш) бар.
Құстардың суреттерін аулаға орналастырады
– Мынау – қаз. Қаз – үй құсы.
– Мынау – ... (қаз).
– Қаз қандай құс?
– Қаз – үй құсы.
– Аулада қаз бар.
– Аулада не бар?
– Аулада қаз бар.
– Мынау – үйрек. Үй-рек.
– Мынау не?
– Мынау – үйрек.
– Үйрек – үй құсы.
– Үйрек қандай құс?
– Үйрек – үй құсы.
– Аулада үйрек бар.
Мынау – аула. Аулада үй жануарлары бар. Олар сиыр, қой, жалқы, ит, мысық.
Аулада үй құстары да бар: әтеш, тауық, қаз, үйрек, күркетауық. Адам үй жануарларға және құстарға шөп, жем береді.
Балалар мәтінді қайталайды</td><td></td><td>эпитеттерді, салыстыруларды қолдану ǯ кірікт.08.05
Мақсаты   - Сөйлем түрлері бойынша білімдерін дамыту.

–Енді мен әңгімені оқиын, ал сендер мұқият тыңдаңдар:
Хамит атасымен әңгімелескенді ұнатады. Балабек қария көп жыл бойы сушы болған. Қазір құрметті демалыста. Сонда да үйде отырғанын көрмейсің. Хамитті ертіп, үй жанындағы бақ ішіне жеміс егіп жүргені. Ешқашан шаршамайды.
–Ата, «маңдай тер» деген не? – деп сұрады бірде Хамит. Атасы ойға шомды. Көзін бір нүктеге қадады. Сонан соң Хамитті жетектеп, өзі көшет алып жүрген тоғайға келді.
Қолына күрек ұстатты да:
–Кәне, екі-үш көшет қазып ал, – деді.
Өзі шеткерірек барып, ағаш көлеңкесіне жайғасты. Хамит пора-пора боп терледі. Үйге келген соң да атасы жақ ашпады. Жылдар өтіп жатты. Көшеттер үлкен ағашқа айналды. Алма мен жүзім мол жеміс салды. Қоңыр күзде атасы Хамитті ертіп бақ ішіне келді. Қып-қызыл алманың біреуін үзіп, қолына ұстатты.
–Сондай дәмді! – деді Хамит.
–Маңдай тер деген осы, Хамитжан. Өзіңнің маңдай теріңнің жемісі, – деді атасы.
Хамит атасын құшақтап алды.
1.Әңгімеде кімдер туралы айтылады?
2.Хамит атасынан не туралы сұрады?
3.Атасы осы кезде не деді?
4.Хамит тоғайдан не қазып әкелді?
5.Көп жылдар өткен соң не болды
6.Атасы Хамитті қайда әкелді?
7.Бақтағы атасы мен Хамиттің іс-әрекеті?</td><td></td><td>біріктіре отырып, бірнеше заттардың суреттерін бейнелеуге жаттықтыру
- Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу
- Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу
--Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру: ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өзбетінше ойдан құрастыруға, құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастыруға баулу
Мақсаты- Қызыл телпекті қыздың суретін салу,мүсіндеу,жапсыру,құрастыру

Топтық жұмыс</td></tr>
<tr><td colspan="6">Үзіліс:</td></tr>
</table>

Аз қимылды ойын:«Кім алысқа» **Мақсаты :** Жүгіру арқылы балалардың аяқ бұлшықеттерін дамытып, жетілдіру. Мәре ұғымын түсіндіру. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу. **Ойын шарты:** Балалар ойынды ұлдар мен қыздар болып ойнайды. Ең алдымен ұлдар арасында, содан қыздар арасында жүгіріп, мәреге жетулері керек. Белгіленген мәреге жеткен ұл мен қызды мадақтау. Содан екі жеңімпазды жарыстыра жүгірту, мәреге ең бірінші болып жеркен баланы жеңімпаз ретінде таниды. 	**Ойын: «Әскери мамандықтар»** **Мақсаты:** Оқушыларға Ұлы Отанды сүюге, ерлік көрсеткен батырлардың бойындағы ержүректілік, отан сүйгіштік, ұлтжандылық қасиеттерін дәріптеу. Отанын , елін қорғай білуге тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту,іскерліктерін дамыту. **Ойын барысы:** Мұғалім балаларға әскери мамандықтар туралы өлеңдер оқиды. Ол өлеңдерде айтылған мамандықтарды атауды және әскери кәсіптердің басқа атауларын еске түсіруді ұсынады. **Шекарашы** Шекараны қорғау маңызды! Шекарашылардың аты. Адал итпен олар Отанға батыл қызмет етеді. С. Чертков **Ұшқыш** Ұшқыш өз ісін біледі, аспанда ұшақ жүргізеді. Ол батыл ұшып, жер үстінен ұшады. С. Чертков **Теңізші** Теңізші кемеде жүзіп жүр, ол жерді аңсамайды. Ол желмен және толқынмен дос, өйткені теңіз — оның туған үйі. С. Чертков Әрі қарай мұғалім балаларға сөздерді — кәсіптердің аттарын буындарға бөлуді ұсынады. Мысалы: шекарашы,барлаушы,теңізші,сарбаз, о-фи-цер.	***Қимылды ,еңбек ойын:*** **«Күзетшілер»** **Мақсаты:** Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу. **Ойын шарты:** Бұл ойынға қанша бала болса да қатыса алады.Екі ойыншы қақпаның күзетшілері болады Екеуінің де көзі орамалмен байланады да,аралары бір адымдай қашықтықта қолдарын айқастыра ұстап,қарама–қарсы «көпір» жасап тұрады. Басқа балалар бір–бірлеп күзетшілер күзеткен қақпадан екеуінің ортасы арқылы білдірмей өтіп кетуге тиіс.Күзетшілердің сыртынан айналып өтуге болмайды.Егер күзетшілердің біреуі өтіп бара жатқанын сезіп қойса,оған қолын тигізеді,яғни ол ұсталып қалған болып есептеледі.Ұсталып қалған ойыншы өзін ұстаған ойыншымен орын ауыстырады.Қақпадан үш рет білдірмей ойыншыға жүлде беріледі. **Тәрбиеші:**Рақмет балалар. Отан алдындағы әскери борыштарыңды абыроймен атқарытындарына мен кәміл сенемін. Бәріңізге бақыт тілейміз! Отанымыз гүлдеп, егеменді еліміз көркейіп өсе берсін!	 **Лабиринт** 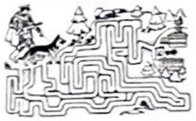

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Дене шынықтыру **Міндеті: -** Отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), **Мақсаты .** Қимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту. Түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен		**Дене шынықтыру** **Міндеті:.** Қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). **Мақсаты .** Қимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту		**Музыка** **Міндеті** Сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтай отырып, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып, музыкалық кіріспеден соң бірден бастап ән айту - Балаларда бірігіп аспапта

	жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кетуге үйрете түсу Секіртпеден бір орында тұрып секіру. Бастапқы қалыпқа тұрады. Ырғақпен секіртпенің дәл табан астының тұсына келген сәтте секіріп үлгеруге тырысады. Допты кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді. Кегельдер арасымен допты алып жүреді.Допты аяқ басының ішкі жағымен итеріп, кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді		**«Гимнастика»** Ұзын орындықтың бетімен жүру. Шектеулі бетпен жаттығулар орындайды. Орындықтың жіңішке беті табанның ортасында болатындай етіп жүреді. Әр аттаған сайын аяғын жоғары көтеріп, аяқ астынан бір шапалақ ұрады. Арқасын түзу ұстап еркін қимылдап, нұсқауға сәйкес қозғалуға тырысады. Қажет болса, әрқашан қауіпсіз секіріп, жерге түсіп кетуге дайын болуы керек		ойнау дағдыларын қалыптастыру (**кір.07.05)** **Мақсаты** Қазақтың ұлттық ойындарының бірі «Көкпарды» би арқылы сипаттап, жеткізе білуге үйрету. Музыка тыңдау: «Жас дәуірдің түлегіміз» (Т. Жұмалиева) Ән айту: «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков) Көктем» (А. Жайымов) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай) Билер: «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Әуенді сағат» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан). Музыкалық аспапта ойнау: «Күншуақ» (Е. Құсайынов)
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.		Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.		Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	**Мамыр** **Серуен-Бақылау №6** Бақылау: Жәндіктерді бақылау ***Мақсаты :*** «Жәндіктер» сөзінің мағынасы туралы түсініктерін тиянақтау; Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үйрету. Бақылау барысы Тәрбиеші жұмбақтар жасырады: Гүлдің нәрін жинайды, Адамға бал сыйлайды. Еңбекқорды аялайды, Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара) - Қанды сорып сүліктей, Ызыңдап кеп шағады. Бұл қандай бүлік дой? (маса) - Ызыңдап ән салып,		**Мамыр** **Серуен-Бақылау №7** Бақылау: Құмырсқаларды бақылау *Мақсаты:* Құмырсқалар туралы білімдерін тиянақтау; Зерттеу жұмысына деген қызығушылықтарын арттыру. Бақылау барысы Көркем сөз «Құмырсқа» Г. Өкеев Құжынаған құмырсқа, Ұйымшыл-ақ өздері. Шығады ерте жұмысқа. Жүкпен қайтып қашықтан, Нелер шебер табылып, Илеуіне асыққан. Жасайды илеу жабылып. Бәрі еңбекпен шынығар, Жылт-жылт етіп көздері, Ісін		**Мамыр** **Серуен-Бақылау №8** Бақылау: Найзағайды бақылау *Мақсаты:* «Найзағай» ұғымымен таныстыру; Табиғат құбылыстары туралы шынайы түсініктерін қалыптастыру; Сөздік қорларын байыту; — Бақылағыштықтарын дамыту. Бақылау барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақтар жасырады Аспанда от қамшы осады, Ащы үнін ышқынып қосады. Дүрліктіріп алапты, Шақпақ тастың жарқылы,

	Жұп-жұқа қанаты. Тәттіге тамсанып, Қоқыска қонады. Бұл не? (шыбын) Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырсқа) Тор тоқуға шебер-ақ, Бірақ киім тікпейді. Өнері де өнер-ақ, Бірақ ісі бітпейді. (өрмекші) Тәрбиеші сұрақтары. ♦ Жұмбақ жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзбен нелер деп атаймыз? (жәндіктер) ♦ Тағы қандай жәндіктерді білесіңдер? *(көбелек, құрт т.б)* Қандай жәндік гүлдерді тозаңдандырады? (аралар) Көктемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көктемде жұмыртқалардан личинкалар өсіп шығады) Жәндіктер қайда тіршілік етеді? *(бақтарда, ағаштарда, су тоғандарда т.б.)* Қандай жәндіктердің пайдасы бар? *(ара, жібек құрты, құмырсқа).* Қандай пайдалы жәндік орман, тоғайларды зиянды жәндіктерден қорғайды? (құмырсқа) Масаларды неге зиянды жәндік деп атайды? (олар әртүрлі ауруларды тасиды) Зерттеу жұмысы Қанқызын тауып, оның атын атау. Құмырсқалар «соқпағын» табу, бақылау. Еңбек: Аланды қоқыстардан тазалау. *Мақсаты:* үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін қадірлеуге тәрбиелеу.		тындырып тынығар. Балаларға сұрақтар Құмырсқалардың адамдарға және орманға қандай пайдасы бар? *(зиянда жәндіктерді құртады* Орманның қандай тұрғыны құмырсқа мен оның көбелектерін (личинкаларын) жеуге құмар? (аю мен тоқылдақ) Құмырсқасыз жер болмайды. Құмырсқаларды «ағаш дәрігерлері» деп те атайды. Олар ағаштарды зиянды жәндіктерден қорғайды. Құмырсқалар өте еңбеккор, олар өздерінен бірнеше есе үлкен нәрселерді илеулеріне сүйретіп тасиды. Құмырсқалардың илеуінің тесігі төбесінде болады. Құмырсқалар өз илеуінен ешқашан адаспайды. Неліктен деп ойлайсыңдар. Құмырсқалар өз илеулерін иіскеп жүріп иісінен табады. Әр илеу өз құмырсқаларынан басқа құмырсқаларды жолатпайды. Егер басқа илеудің құмырсқасы бара қалса, оны жабылып шағып тастайды. Әр илеудің өз иісі болады. Құмырсқалар тек қана ағаштардағы құрттардықұртып қана коймайды, олар құстарға да көмектеседі. Құстар құмырсқаның илеуінің үстіне қанатын жайып отырады, құмырсқалар оларды үстеріндегі биттер мен бүргелерден тазалайды. Құмырсқалардан бөлініп шыққан өткір қышқыл иістен көпке дейін құстарға бит, бүргелер жоламайды. Құмырсқаның қышқылынан дәрі-дәрмектер де жасайды. Құмырсқалар залалсыз, дәрменсіз жәндік болғандықтан оларға тиіспеуіміз керек. Құмырсқалардың қандай пайдасы бар? ♦ Олар өз илеулерін қайда салады? ♦қане біздің құмырсқалар қалай		Бұлт көрпесін жыртады. Балалар, бұл жұмбақтардың шешуі не екен? Найзағай қай кезде ойнайды? Аспан неге күркірейді? Күн күркіреп, найзағай ойнаған кезде табиғатта қандай құбылыс болады? (жаңбыр жауады) Найзағай ойнап, жаңбыр жауғанда құрт-құмырсқалар не істейді? (індері мен илеулеріне тығылады) Қалай ойлайсыңдар, найзағай неден пайда болады? Ауа-райы нашар болған кезде бұлттар арасында электр тогы жиналады. Найзағай-бұл үлкен электр тогының ұшқыны. Ұшқындар айналадағы ауаны қыздырады. Ыстық ауа салқын ауамен соқтығысады да, күннің күркіреуі пайда болады.күн күркіреген кездегі найзағай өте қауіпті. Найзағай жалғыз тұрған, биік заттарға жиі түседі. Сондықтан да найзағай ойнап тұрған кезде ағаштың астына тұруға болмайды. Зерттеу қызметі Жәй жаңбыр мен найзағайлы жаңбырды салыстыру, ұқсастықтыры мен айырмашылықтарын табу. «Найзағайлы жаңбыр» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада қалқып қақ қалды. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Найзағайлы жаңбырды қалай атайды екен? (нөсер) Еңбек 1 топ- ауланы тырмамен тазалау; 2 топ-қоқыстарды шығару *Мақсаты:*

			жұмыс істеп жүр екен, карайықшы! (олар өздінің ізімен, бірінен соң бірі илеулеріне қарай ағылуда) Зерттеу қызметі Құмырсқалардың бір жолына құм, бір жолына қант себу. Олардың қалай әрекет ететінін бақылау. Еңбек Ойын алаңын тазалау. *Мақсаты: бірлесе жұмыс істей білулерін жалғастыру.*		Шағын топтарға бөлініп жұмыс істеуге үйрету; Ұжыммен жұмыс істеуге, жұмыс нәтижесіне жетуге деген ынталарын арттыру
Серуеннен оралу	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру		Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру		Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру
Балалармен жеке жұмыс	Альфия мен Заңғарға Қ дыбысына сөздер айтқызу		Санат пен Ерасылға заттың ұзындық өлшем бірліктерін қайта сұрап естеріне түсірту.		Айзереге пішіндер түрін жаттату.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітап-тарды қарау және басқалар)	Қимылды ойын «Аюлар мен аралар». Мақсаты: кеңістікте жүгіру, ұстап алуға, ұстатпауға тырысу. Ептілікке, жылдамдыққа баулу. Жаттығу ойыны: Қимылдарын дамыту. Мақсаты: жүгіру техникаларын жақсарту. Халық болжамы: күзде құмырсқа илеуі биік болса, қыс ұзақ әрі қатты болады		**Қимылды ойын «Үшінші артық». Мақсаты: ойын ережесін сақтап ойнауға, аңғарымпаздыққа баулу. Ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Жаттығу ойыны Қимылдарын дамыту. Мақсаты: Допты берілген бағытқа қарай оң және сол қолмен лақтыруға жаттықтыру; Қозғалыс координацияларын сақтау; Мақал-мәтел -Сәуір айы-су айы, Мамыр айы- гүл айы. -Көктемгі жауын артық болмас.**		**Қимылды ойын «Үшінші артық». Мақсаты: ойын ережесін сақтап ойнауға, аңғарымпаздыққа баулу. Ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Жаттығу ойыны Қимылдарын дамыту. Мақсаты: Допты берілген бағытқа қарай оң және сол қолмен лақтыруға жаттықтыру; Қозғалыс координацияларын сақтау; Мақал-мәтел -Сәуір айы-су айы, Мамыр айы- гүл айы. -Көктемгі жауын артық болмас**
Балалардың үйге қайтуы	Ата –аналарға кеңес Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын		Ата –аналарға кеңес - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын		Ата –аналарға кеңес - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата –

	кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейірімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.		сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокка сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.		ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы:№2Қарауылкелді орта мектебі
Мектепалдыдаярлық: 0 «а» сыныбы
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: ІІ-апта 13 – 17 мамыр 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Сөздік тренинг ойыны: «Болады-болмайды» тренингі(оқушылар шеңберге тұрады, мұғалім болатын нәрселерді айтқанда оқушылар қолдарын үш рет шапалақтайды, ал болмайтын нәрселерді айтқанда қолдарын бір рет шапалақтайды)- Мейірімді болуға .... (болады), Кешірімді болуға .... (болады), Қатыгез болуға .... (болмайды), Тәртіпті болуға .... (болады),	Үстел үсті ойындары: «Мейірімділік гүлін» құрастыру Балаларға түрлі-түсті қағаздан әртүрлі гүлдерді қиып, жапсырмалайды. Фотосуреттер қарау. Еңбек тапсырмасы:Гүлдерге су құю,шаңдарын сүрту	Ойын: «Мейірімділік жібі» Шарты: Сендер дөңгелене жайғасып отырыңдар. Мен мына қолымдағы жіп орамын қасымда отырғанға беремін, жай бермеймін, Кімнің немесе ненің мейірімді екендігін айтып беремін. Ал сендер болса, дәл осылай келесі балаға бересіңдер. Еңбек тапсырмасы:Балықтарға жем беру	Жануарларға мейірімді болу туралы әңгімелесу *Қайда барғынымызды айтпаймыз, не істегенімізді көрсетеміз Әрекетті сөзбен айтуға үйрету; етістік тұлғалы сөздерді дұрыс қолдану (шақ, жақ); шығармашылық қиялын, тапқырлығын дамыту.* Еңбек тапсырмасы:	Қоршаған ортаны қорғау оған мейіріммен карауға тәрбиелеу балалармен шағын әңгіме жүргізу *Осылай бола ма? Логикалық ойлау қабілеттерін дамытуға, айнымалы пікірді байқауға тәрбиелеу. Ойын ережесі. Кім өтірік әңгімені байқаса, сол неге бұлай* болмайтынын дәлелдеуі керек. Еңбек тапсырмасы:Гүлдерге су құю
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 14				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӘ)	«Біз бақытты баламыз» Кел,шеңберге тұрайық, Қолымызды ұстайық. Күлімдейік күлейік, Тату болып жүрейік.	Мейірімділік-асыл қасиетіміз, Жүректегі таза ақ ниетіміз. Жан дүние кілті, Шаттық пенен күлкі. Биік ұстап соны, Қадірлейік біз!	«Нәр алып» Аман-есен болайық, Бейбітшілік қалайық! Күнге қарап шуақтанып, Суға қарап нәр алып, Табиғаттан шабыттанып, Денсаулықпен ойнап-күліп жүрейік.	«Қуан,шаттан!» Қуан, шаттан! Қуан, шаттан! Қуанатын күн бүгін. Қайырлы таң! Қайырлы күн! Күліп шықты күн бүгін.	«Қайырлы таң!» Қайырлы таң! Ормандар мен далалар. Қайырлы таң! Достасқан бар Балалар, Қайырлы таң! Жора-жолдас,ұл мен қыз!
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ	**1 - ұйымдастырылған іс-әрекет**				
	Сөйлеуді дамыту **Міндеті** Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу **Мақсаты** . Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру –Балалар, мен сендерге «Ай, Күн және Қораз» туралы аңыз оқып берейін: Бұл өте ертеде болыпты, содан бері қанша жыл өткенін есептеп айтуға сан жетпейді екен. Аспанда ағайынды үшеу: Күн, Ай және Қораз тұрыпты. Бірде ең үлкені Күн адамдарға жарық сәуле шашуға кеткенде, үйде Ай мен Қораз қалыпты. Ай барып тұрған сотанақ екен. Қоразға тыным бермей, ақыры тәжінен ұстап алып, жерге тастап жіберіпті. Қайта оралған Күн болған оқиғаны біліпті. Ойланып отырып, былай депті: «Менің байқауымша, сенің ешкіммен сыйысып, тыныш отыра алатын түрің жоқ екен. Қайтып бетіңді көрмеймін. Бұдан былай мен аспанда күндіз ғана жүремін, ал сен тек түнде шығасың», – депті. Содан бері Қораз қызарып шығып келе жатқан Күн ағасын көргенде: «Қо-ко-кок!» –деп айғайлайтын болыпты. Оны «Қайырлы таң, мейірімді аға!» – дегені екен. Ал Күн батып, Ай көріне бастағанда, Қораз үйшігіне тезірек кіріп алуға асығатын көрінеді. Педагог айтылған аңыз	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті:** - Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, сөздерді буындарға бөлу -Буын туралы ұғымдарды қалыптастыру, сөздерді буындарға бөлу **ёкір.09.05)** **Мақсаты** Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту **Күтілетін нәтиже: Жасайды**: буындардан сөз құрайды, дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыстан буын, буыннан сөз құралатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады Буындармен жаттығулар. **Дидактикалық ойын: «Буынды қос»(доппен)** – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы:(ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла). Ойынды өзгертуге болады. **Дидактикалық ойын: «Бір буыннан басталатын бірнеше сөз»**. Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагог бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі буынды табады. Бір буыннан бірнеше сөз құрауға жарысады. Сөз айтқан балаларға жұлдызшы	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті:** Сөздерді дыбыстық талдау: сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау - **Мақсаты** Сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** суретке қарап сөйлем құрайды, ауызша буынға бөледі, жасырын аңдарды іздейді. **Түсінеді:** сөйлемнің аяқталған ойды білдіретінін түсінеді. **Қолданады:** сөйлемнің сызбаны, дыбыстарды ажыратады. **Дидактикалық жаттығуы: «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз қос»** – Мен сендерге сөздер айтамын сендер сол сөзге мағынасымен байланысты дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер айтасыңдар. Мысалы: жылы... (шұлық), тәтті ...(банан), қатты...(көмір), жасыл.... (шөп), қар..., (пима), дәмді ... (жүзім), сұйық ... (тамақ), қара... (тон), қорқақ ... (қоян), қу ... (түлкі), сүйкімді ... (мысық), пысық ...(қыз), ұзын ... (бала), ақылды ... (қыз), момын ... (қой), ұзын ... (моншақ), сары	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті:** Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу - **Мақсаты** Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды**: сөздерге дыбыстық талдау жасайды, буынға бөледі, сөйлем құрайды, сөйлем сызбасын сызады. **Түсінеді:** сөйлемнің сөзден, сөздің буыннан, буынның дыбыстан тұратынын. **Қолданады:** сөйлемнің сызбасын сызады, дыбыстарды анықтайды, ажыратады **Дидактикалық ойын: «Сөйлемді жалғастыр»** – Балалар, мен айтқан сөйлемді сендер мағынасына қарай жалғастыруларың керек. Ойын шарты: педагог сөйлемнің басын айтады, сөйлемді балалар аяқтау керек. Мысалы: Педагог: Балалар: Анам үйге кірді. Інім картоп аршыды. Атам сиырды суғарды. Алма өте дәмді. Өзен қыста қатады. Лақтар өте сүйкімді. Достар шахмат ойнады.	**Көркем әдебиет** **Міндеті .** Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту **Мақсаты** өлеңді жаттату арқылы мәнерлеп оқуға дағдыландыру. Өлеңді екінші рет қайталап оқып, бірге жаттайды Педагог балаларға өлең жолдарын шабытты түрде айтқызады (3-4 балаға). Атасы немерелерімен қайда барды? Балаларға ат қойып, олардың атасымен саябаққа барғаны туралы әңгіме құра. 2. Суретке қара. Балалар қандай ойын ойнап жүр? Сен қандай ойын ойнағанды жақсы көресің? 3. Жұмбақты шеш. Қойны толы жеміске, Көк майсалы егісте Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? (Жаз)

	бойынша балаларға сұрақтар қояды. –Аңызда нелер туралы айтылған? –Күн жарық сәуле шашуға кеткенде ай не істейді? –Мән жайды түсінген Күн Айға не дейді? –Екеуі қалай келіседі? –Күн шығып келе жатқанда Қораз не істейді? –Түн батып ай шыққанда ше?	беріліп отырады. Мысалы: (те-) те -(геш) , те -(рек), те -(мір), те -(сік), те -(тік), көр -(пе), (ор-) ор -(та), ор -(ман), ор -(ақ), (өр-) өр -(мек), өр -(кеш), өр, -(ле), өр -(мек-ші), өр(т), (да-) да(мылда), да(был), да(қыл) , да(уыс), Да (рига), Да (рия). **Ойын: «Кәне, тауып көр»** – Балалар мен сендерге сөз, буын, дыбыс айтамын, сендер алдарыңдағы сызбадан мен не айтсам, соны дыбыс па, сөз ба, буын ба анықтап, сызбасын көтересіңдер. Педагог алдын ала балаларға дыбыс, сөз, буын сызбаларының үлгілері сызылған карточкалар таратып береді. Мысалы: [р], -ба-, аққала, ар-, ос- , қа-, [е], [т], [к], та-, ен-, ар-, алма, сабақ, жаңа, дә-, мы-, мон-, [г], [ш], сөз, көз, бала, жа-, үс-,ші-, то-, ки-, [з], [и], са-, ша- , ет, елік, блезік, күнбағыс, ұр-, ын-, лек-, діз-, тик-, қыш-, дол, қол, бол, сал, мал, тау, қы-, тық-, ем-, ек-,іс-, діз-, ік-.	...(шаш), дәмді...(шай), тәтті... (торт), жасыл...(қияр), ұзын.... (бантик) т.б. **Дидактикалық жаттығуы: «Сөз жина, тез жина»** – Мен сендерге дыбыстарды айтамын, сендер алақандарыңды біріктіріп, кесе жасап дыбыстарды жинап отырыңдар. Дыбыстар қалай айтылды, солай жиналуы керек, олардың орнын ауыстыруға бір дыбысты түсіріп алуға болмайды. Сендер сөзді дұрыс жинасаңдар, сол сөздің суреті тақтадан ашылады. Мысалы: - «к.ү.й.», - «б.ү.р.», - «ә.н.ш.і.», - «м.а.л.», - «ж.е.л.», - «б.а.қ.а.», - «б.а.л.а.п.а.н.», - «с.ә.б.і.з.», - «а.л.м.а.», - «а.р.б.а.», - «ж.ү.р.е.к.», - «д.ә.р.і.».	Медет – жақсы бала	
Үзіліс:					

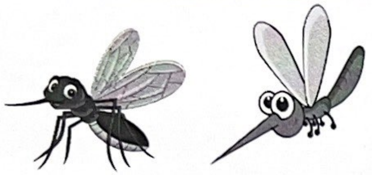	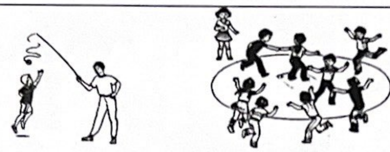	**Ойын: « Масаны ұста»** **Мақсаты:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. **Шарты:** Ойнаушылар бір-бірінен қол созымдай жерде дөңгеленіп, бетін ортаға беріп тұрады. Тәрбиеші ортада тұрады, оның қолында шыбық (ұзындығы 1-1,5 м) оған картон қағаздан жасап жіпке байланған маса ұзындығы 0,5м бар. Тәрбиеші масаны шыбықпен балалардан жоғарылау етіп айналдырып өтеді. Маса үстерінен ұшып бара жатқан кезде, балалар оны ұстауға тырысып, секіреді. Масаны кім ұстаса: «Мен ұстадым» , - дейді. Бұдан кейін тәрбиеші шыбықпен балалардың үстінен тағы да айналдырады. Ойынды қайталап бастар алдында тәрбиеші балаларға 1-2 қадам кейін шегіну керек екенін ескерту керек, өйткені балалар масаны ұстаймыз деп секірген кезде шеңберді аздап тарылтады. Шыбықпен масаны айналдырған кезде, тәрбиеші балалар масаны ұстап алатындай биіктікте, біресе жоғарлатып, біресе төмендетіп тұруы керек. **Ұсыныс:** Егер ойнаушылар тобы шағындау болса, тәрбиеші картон маса байланған шыбықты ұстап алға қарай жүгіруіне болады, ал балалар оны қуып жетуге тырысады.
2 - ұйымдастырылған іс-әрекет		

	Қоршаған орта **Міндеті: -** «Өлі табиғат» ұғымымен таныстыру (су, ауа, мұз сүңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, жел, жаңбыр); өлі табиғат заттарын адамның қолымен жасалған заттардан ажырата білу **Мақсаты** , Балаларды көктемдегі маусымдық өзгерістермен таныстыру; ағаштардың гүлдеу ерекшеліктері туралы түсінігін пысықтау **Күтілетін нәтижелер:** **жасайды**: көктемнің белгілерін атап береді. **түсінеді**: табиғаттың маусымдық өзгерістерге тәуелділігін. **қолданады:** эксперименталдық жұмыстармен айналысу қабілеті қалыптасқан. **Педагог балаларға ағаштардың тіршілігі мен өсіп-жетілуіне қажетті заттардың бәрін еске түсіруге көмектеседі.** Ағаш жарықсыз тіршілік ете алмайды. Ол суретші сияқты. Жапырақтарды жасыл түске бояйды. Онда ағашқа қажетті «азық» болады (жапырақты жасыл түске бояйтын хлорофилл дәндері). Ағаштардың кейбірі жарық түсетін жерлерді (қарағай, балқарағай) жақсы көреді, кейбіреулері көлеңке жерде де өсе береді (шырша, қарағаш). Күн жылу көзі. Ағаштардың кейбіреулері суыққа төзімді келеді, ал кейбіреулері тек жылы жерге бейімделген. Қыс қатты суық болса өсімдіктердің кейбірі үсіп кетеді, келесі жылы көктемей қалуы мүмкін. Жапырақтардың пайда бола бастауы да жылудың көлеміне	**Математика негіздері** **Міндеті:** Заттарды әртүрлі белгілері бойынша (түсі, пішіні, өлшемі, материалы, қолданылуы) салыстыра білуге үйрету. -Беттестіру, тұстастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру **(кір.09.05)** **Мақсаты** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту **Күтілетін нәтижелер:** **меңгереді:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды; **түсінеді**: оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **қолданады:** жұмбақты шешу білігін, тәулік мезгілдерін, апта күндерін білуді **. «Жанды апта» дидактикалық ойыны** 1-ден 7-ге дейінгі цифрлар араласып, педагогтің үстелінде бетімен төмен қарап қойылады. Балалар таңдаған карточкасының цифріне қарай ретімен катарға тұрады, олар аптаның күндеріне айналды. Сол жақтағы бірінші бала алға қарай шығып: «Мен Дүйсенбімін. Келесі қай күн?» т.с.с. Ойынға қатыспаған балалар «апта күндеріне» тапсырма береді. -Барлық демалыс күндерін атаңыз. -Аптаның екінші күнін атаңыз. 10 - кестедегі демонстрациялық материалмен жұмыс. -	**Математика негіздері** **Міндеті:** заттардың салмағын өлшеу **Мақсаты** Салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету; **Күтілетін нәтижелер:** **меңгереді**: ауыр заттарды анықтау және атауды, мысалдар құрастыру және шешуді; **түсінеді:** таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін; **қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). – Заттардың айырмашылықтары пішіні және түсімен ғана шектелмейді, олардың салмағы да әртүрлі. Кейбір заттар ауыр, кейбір заттар жеңіл болады. Педагог ізденіс мақсатын ұсынады. Заттың сыртқы түрі бойынша қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтауға бола ма? Салмақты қалай дәл анықтауға болады? Талқылау барысында таразыны пайдалану керек деген қорытынды жасалады. Салыстыруға арналған заттар: 2 ағаш текше – (біреуі кішкентай, екіншісі үлкен). Педагог таразының үлгісін көрсетіп, қалай өлшеу керектігін көрсетеді. Бір табақшаға үлкен текше, ал екіншісіне кішкентайын	**Математика негіздері** **Міндеті:** топтарды санау және салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс жалпылау **Мақсаты** Заттарды таразыға салмағы бойынша салыстыруға болатындығы туралы түсінікті бекіту **Күтілетін нәтижелер:** **меңгереді**: иінді таразымен өлшеуді; санауды, санды жазуды; **түсінеді**: таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін; өлшеу техникасын; **қолданады**: таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). Үзік сызықтармен сызуға, бояуға, графикалық диктантты орындауға үйретуді **Топтық практикалық жұмыс.** Таразымен жұмыс. Заттарды салмағы бойынша салыстыру. Балаларға жұптарға бөлініп, үстелдерге өту ұсынылады. Жұптағы бір бала таразы табақшасына бір затты салады, екінші бала екінші затты салады, заттардың салмағы әртүрлі. Дәптермен жұмыс 1-тапсырманы жұмыс дәптерінде орындауды ұсынады. – Суреттерге қарайды. Қандай заттар жеңіл екенін атайды. Әр жұптағы ауыр затты атайды және бояйды. Бұл тапсырманы қолда бар материалдардан таразы жасап, орындауға болады. Мысалы, қорап, пенал т.б заттарды тірек ретінде алып	**Қоршаған орта** **Міндеті: -** Балалардың зерттеу әрекеті үшін жағдай жасау, табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату **Мақсаты** Тәжірибелік жұмысқа деген қызығушылығын күшейтіп, бақылау нәтижесін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілетін дамыту **Күтілетін нәтижелер:** **жасайды**: ағаш түрлерін атап береді. **түсінеді:** қалалар мен ауылдарда неліктен ағаш егетінін түсінеді. **қолданады:** зерттеушілік қабілет қалыптасқан, ағаш егу тәсілдерімен таныс **Жасыл желек дегеніміз не?** Педагог ойды қорытады: Төңірегімізде ағаштың көп болғаны жақ. Өйткені біз тыныстайтын ауа таза болуы тиіс. Ал ол тек жасыл желегі көп өскен жерде ғана таза болады. Ағаштар мен гүлдер біздің көшелерімізге, ауламызға, балабақшамызға сән береді. Суреттерді мұқият қарап шығып, сұрақтарға жауап береді, өмірде көрген тәжірибелерімен бөліседі (ағаш егу). Жас көшеттерді қалай күту керектігін, ағашты неліктен егетінін түсіндіреді, талқылайды. **Тәжірибе жасап көруге шақырады.** Балалар тәжірибе жұмысына қатысады: ағаштардың қабығын, жапырақтарын үлкейткіш

	байланысты. Адамдар сияқты ағаштар да су ішеді. Кейбір ағаштарға ылғал көп керек, ал, кейбірі азғана суды қанағат етеді. Ағаштар суды жауыннан алады. Сонымен қатар жауын-шашынның қар, шық, қырау, бұршақ сияқты түрлері де ағаштарға ылғал береді. Қар – ағаштардың тамырын жауып, суықтан қорғайтын жылы тон қызметін атқарады. Көктемде ағаштардың тамыры ерігенқар суын ішеді. Ағаштар да адамдар сияқты тыныстайды. Оларға да бізге сияқты таза ауа қажет. Ауа шектен тыс лас болса олар тіршілігін тоқтатады. Сонымен қатар ағаштар ауаны тазартуға көмектеседі. Жел – өсімдіктердің аталығын (шырша, қарағай) бір жерден екінші жерге көшіреді, сондай-ақ шырша, қайың, қарағай, үйеңкі, шаған, терек, жөке ағаштарының тұқымын таратады. Құстар да ағаштардың тіршілігінде әртүрлі рөл атқарады. Мысалы: құстар ағаштың жемісін жейді, ағашта тіршілік ететін жәндіктермен коректенеді	Суреттерді қараңдар. - Бірінші суретте не бейнеленген? - Екінші суретте не бейнеленген? (Үшінші, төртінші). Әр суреттің астына осы оқиғалардың қандай тәртіппен жүретіні туралы өз нөмірі бар карточка қойыңыз. Бұл қай кезге қатысты сөздер екенін атауды ұсынады. Таңертең, кеш, күн, түн сөздерін дұрыс ретпен қайталауды сұрайды.	қояды. Үлкен текше салынған табақша төмен түскенің байқайды. Қандай қорытынды жасаймыз? Үлкен текше кішкентайға қарағанда ауырлау. Басқаша қалай айтуға болады? -Кішкентай текше үлкенге қарағанда жеңіл. Болжамдар ұсынып, заттарды қолға алып, қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтайды. Екі табақшаны теңестіру үшін не істейміз? Балалар сұхбатқа қатысады. Балалар ойланады, талқылап, қорытындыға келеді. Кішкентай текшесі бар табақшаға тағы бір кіші текше салу керек. Балалар, табақшаларды теңестіру үшін біздер не істедік? Кішкентай текше қостық. Суретті қарауды сұрайды. Таразылар неге төмен түскен	үстіне сызғышты орнатады. Салмақтары жеңіл және ауыр екі ойыншықды ойластырған таразының екі жағына салады. Балаларға әртүрлі таразы үлгілерін көрсетеді. 3–5 баладан кезек-кезек шықырып, оларға әртүрлі заттардың жұптарын өлшеуді ұсынады. Тапсырманы орындайды. Балалар заттардың жұптарын өздігінен өлшейді. Балалар «жеңіл», «ауыр» сөздерін қолдана отырып, өздерінің іс-әрекетін түсіндіреді	әйнекпен зерттеп шығады. Пікірлерімен, алған әсерімен, эмоцияларымен бөліседі.

Үзіліс: Қимыл-қозғалысқа арналған ойындар

«Кім көп таспа жинайды?»

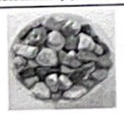

1.Ойын:"Кім көп таспа жинайды? "

Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру.

Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Жылдам қимылдауға тәрбиелеу.

Шарты: Балалар шашылып қалған таспаларды арнайы ыдысқа жинайды. Таспаны ең көп жинаған бала жеңіске жетеді.

2.Ойын:"Айна "

Мақсаты: Баланың зейіні мен байқампаздығын әрі әр түрлі дене қимылдарын жетілдіру.

Шарты:Әр бала – «айна» болады. Жүргізуші әр айнаға бір барып, сол «айнаға» қарап, түрлі қимылдар жасайды. «Айна – бала» сол қимылдарды үлгіріп, әрі дәл қайталауы керек. Ең дұрыс «айна-бала» - жүргізуші болады. Ойын осылай қайталана береді.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет					
	Қазақ тілі Міндеті -Шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын жеткізуге баулу -Шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. (кірікт.07.05) Мақсаты ертегі арқылы сынын, қимылын білдіретін сөздердің мағынасын түсіну және ауызекі тілде қолдануды дағдыландыру **Қазақстанның таулы қыратында барыс мекендейді. Барыс Алматы қаласының толтаңбасында бейнеленген.** **«Қазақстан барысы» ертегісін интербелсенді тақтада көрсетеді.** **Ертегі ұнады ма?** **– Ертегідегі таныс жабайы жануарларды ата? (Аю, қоян, қасқыр).** **– Ертегідегі үй жануарларын ата? (Ит, қой).** **Педагог қима материал бойынша жаңа сөздермен таныстырады.** **– Мынау – барыс. Мынау не?** **– Мынау – барыс.** **– Барыс жаттығулар жасады.** **– Барыс не істейді?** **– Барыс жаттығулар жасады.** **– Мынау – борсық. Мынау не?** **– Мынау – борсық.** **– Борсық жаттығулар**	**Қазақ тілі** Міндеті - -5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табу Мақсаты жыл құстардың қазақша атауларымен таныстыру. **Көктемде құстар келеді.** **– Көктемде не келеді?** **– Көктемде құстар келеді.** **– Мынау – караторғай.** **Мынау не?** **– Мынау – караторғай. (Жеке, хормен айтып жаттығады).** **– Көктемде караторғай келеді.** **– Көктемде қандай құс келеді?** **– Көктемде караторғай келеді.** **– Мынау – қарлығаш.** **– Мынау не?** **– Мынау – ... (қарлығаш).** **Балалар «қарлығаш» сөзін айтып жаттығады, естеріне сақтайды.** **– Көктемде қарлығаш ұшып келеді.** **– Көктемде ... (қарлығаш) ұшып келеді.** **– Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді.** **– Көктемде келетін құстарды қалай атайды?** **– Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді.** **Педагог шағын мәтінді оқиды. Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді. Жыл құстары: қарлығаш, караторғай. Құстар – адамға дос. Оларға біз де қамқор болуымыз керек.** **Балалар**	**Сөйлеуді дамыту** Міндеті: - Монологты байланыстырып құра білу Мақсаты . . Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру **Мақал-мәтел:** **Жақсы – ай мен күндей, әлемге бірдей.** **Дидактикалық ойын:** **«Дыбыстың орнын анықта» (ауызша орындалады).** **Ойын шарты: Педагог бір дыбысты айтады да, сол дыбыс кездесетін сөздерді айтады. Балалар «Қ» дыбысы сөздің басында тұрса бір рет қол шапалақтайды, егер дыбыс сөз ортасында тұрса, екі рет шапалақ ұрады, ал сөз соңында тұрса, үш рет шапалақ ұрулары керек.** **«Қ» – қала, аққала, сандық.** **«М» – моншақ, отырмын, өшірдім**	**Көркем әдебиет** Міндеті: Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту **Мақсаты өлеңді жаттату арқылы мәнерлеп оқуға дағдыландыру.** **Көктемнен кейін қандай жыл мезгілі келеді?** **– Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады?** **– Жаз мезгілі несімен ұнайды?** **– Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні».** **– Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді қорғайтын азаматсыңдар. Бұл – сендердің мерекелерің.** **– Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз.** **Өлең ұнады ма?** **– Авторы кім?** **– Өлеңде не туралы айтылған?** **– Болашақта сен қандай болғың келеді?** **– Өлеңде қандай ұйқас сөздер бар?**	**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** Міндеті: - адамның жалпы дене құрылысын анықтап,жаттығу кезіндегі қолдарының,аяқтарының өзгерісін беруге үйрету, -- Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу -- Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай аракатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу -- Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру: ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өзбетінше ойдан құрастыруға, құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастыруға баулу **Мақсаты**- балалардың жаттығу жасап жатқан суретін салу,мүсіндеу,жапсыру, құрастыру **Топтық жұмыс**

	жасады. **– Борсық не істеді?** **– Борсық жаттығулар жасады.** **– Қар барысы мен борсық жарысқа қатысты**				

Үзіліс: Секіруге арналған ойындар «Табан балық және шортан»ойыны.

Дыбыс артикуляциясын дамытуға арналған Кім қалай дыбыстайды? (баламен жеке жұмыс - түрліше тембрлік құбылыста айту) - А, аа, аа, а, а, аааааа ..... (қуанышты дауыспен). - Ааа, аа, а, а, ааа .... (аянышты дауыспен). - А, аа, аааа, а, ааа ....(таң қалған дауыспен). 1 минут жұмыс істеңіз. Екінші баламен (и), үшінші баламен (о) дыбысымен жұмыс істеуге болады. Фонетикалық жаттығуларды екінші тілді (орыс тілі, ағылшын тілі, француз тілі т.б) үйрету мақсатына қарай да қолдануға болады. Ол үшін педагог қандай дыбысқа аса мән беру қажет екендігін анықтап алуы тиіс.	Дикциялық жаттығу Барлық жоғарыда аталған міндеттерді кешенді шешеді. Балалар қандай да бір сөйлемді, жаттамақты, жаңылтпашты айтқанда, дұрыс тыныс, дем ала білуі, дәл артикуляция жасауы және жеке дыбысты, сондай-ақ буынды, сөзді анық айтуы қажет. Жаңылтпаш арқылы бала жылдам ойлауға, жаңылмай тез қайталап айтуға, кекештенбей, қысылмай, анық сөйлеуге үйренеді. Халық ауыз әдебиетінде жаңылтпаштар топтамасы молынан жинақталған. Мәселен, бірқатар жаңылтпашты айтып көрелік. Суда сең келеді, Сегіз серке тең келеді. 	Ойын:"Табан балық және шортан" Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Шарты: Бір баланы шортан етіп белгілейді. Ойнаушылардың қалғаны екіге бөлінеді: олардың бір тобы — ұсақ тастар, олардан шеңбер жасалады, екінші тобы — табан балық олар шеңбердің ішінде жүзеді. Шортан шеңбердің сыртында жүреді. Тәрбиешінің «Шортан!» деген белгісі бойынша ол тездетіп, табан балықты ұстау үшін шеңберге жүгіреді. Ал табан балық орын алуға, ойнаушылардың біреуінің артынан тұруға және отыруға асығады (табан, балық шортаннан қашып, ұсақ тастарға барып тығылады). Шортан әлі тығылып үлгермеген табан балықтарды ұстайды. Ұсталғандар шеңбердің сыртына кетеді. Ұсыныс: Ойын 3-4 рет жүргізіледі де, содан кейін ұсталғандардың саны есептеледі Кейін шортанды жаңадан белгілейді. Шеңбер жасап тұрған және шеңбердің ішінде жүрген балалар орындарын ауыстырады да, ойын қайталанады.

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Дене шынықтыру **Міндеті:.** Аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет) Қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). **(кірікт.09.05)** **Мақсаты** . Қимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту «Гимнастика» Ұзын орындықтың бетімен жүру. Шектеулі бетпен жаттығулар орындайды. Орындықтың	**Музыка** **Міндеті: -** Балаларға опера, балет туралы мағлұмат беру **Мақсаты** Балаларға опера, балет туралы мағлұмат беру **Музыка тыңдау:** «Қыз Жібек» операсынан үзінді (үнтаспа, Е. Брусиловский) Ән айту: «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) Музыкалық-ырғақтық қимылдар «Бақытты балалық шақ»	. **Дене шынықтыру** **Міндеті: -** Қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту **Мақсаты** Баскетбол ойыны қимылдарын; допты бір қолмен соғу күшін мөлшерлеп, аяққа тау еденге соғып жүргізуді **«Баскетбол»** **Допты бір қолмен жүргізу.** **Нұсқау – допты**	**Дене шынықтыру** **Міндеті:.** Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру **Мақсаты .** Талдау жүйелерінің белсендендіруіне жағдай жасау. Түрлі қимыл әрекеттерді орындағанда тізбектегі өз әрекетін өзге ойыншыларының қимылдарымен үйлестіре білуін қалыптастыру	**Музыка** **Міндеті** - Музыка арқылы балаларды патриоттық сезімге тәрбиелеу **Мақсаты** **Музыка** арқылы балаларды патриоттық сезімге тәрбиелеу **Музыка тыңдау:** «Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) Ән айту: «Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров)

	жіңішке беті табанның ортасында болатындай етіп жүреді. Әр аттаған сайын аяғын жоғары көтеріп, аяқ астынан бір шапалақ ұрады. Арқасын түзу ұстап, еркін қимылдап, нұсқауға сәйкес қозғалуға тырысады. Қажет болса, әрқашан қауіпсіз секіріп, жерге түсіп кетуге дайын болуы керек	(«Мен бақыттыбаламын»«Полька» (М. Красев) Билер: «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Үйшік» (В. Витлин) Музыкалық аспапта ойнау: «Латыш полькасы» (М. Раухвергер)	**саусақтардың басымен ғана ақырын соғып, аяғының жанына ұру. Допты оң қолмен еденге соғып, екі қолмен қағып алады. Допты соққанда күшін доп кеуде деңгейіне ғана ұшатындай етіп мөлшерлейді**	«Отарға шапқан қасқыр» (Қырғыз ойыны). (4 рет) Қасқыр тек соңғы лақты ұстай алады. Ұсталған лақтарды басқа жерге қамап қояды. Егер қасқыр лақты ұзақ уақыт ұстай алмаса, басқа қасқыр сайланады. Ойыншылар бірінің артына бірі тұрып, ұзын тізбек құрайды. Бір-бірін шынтағынан ұстайды. Бұл – лақтар. Ең бірінші болып олардың бастаушысы тұрады. Бір ойыншы қасқыр болады. Қасқыр ақырындап, оны алдап келіп, соңғы лақты ұстап алуы керек. Ал бастаушы болса, қасқыр қай жақтан айналса, сол жаққа тұра қалып, оған кедергі жасайды	«Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Жеңіс күні» Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова) Билер: «Полька» эстон халық биі Ойындар, хороводтар: «Кешікпе» орыстың х.э. (өңдеген М. Раухвергер) Музыкалықаспаптаойнау: «Құлыншақ» (С. Урбах)
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	**Мамыр** **Серуен-Бақылау №10** Бақылау: Кемпірқосақты бақылау *Мақсаты:* өлі табиғаттың бір бөлігі ретінде кемпірқосақ туралы түсініктерін қалыптас-тыруды жалғастыру. Бақылау барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады. Жарқылдан соң жаңағы, Суға бөкті бар алап. Көкте түрлі жолақты, Өрнек тұрды ғаламат. (кемпірқосақ) Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді.	**Мамыр** **Серуен-Бақылау №11** Бақылау: Найзағайды бақылау *Мақсаты:*«Найзағай» ұғымымен таныстыру; Табиғат құбылыстары туралы шынайы түсініктерін қалыптастыру; Сөздік қорларын байыту; Бақылағыштықтарын дамыту. Бақылау барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақтар жасырады Аспанда от қамшы осады, Ащы үнін ышқынып қосады. Дүрліктіріп алапты, Шақпақ тастың жарқылы, Бұлт көрпесін жыртады.	**Мамыр** **Серуен-Бақылау №12** Бақылау: Жәндіктерді бақылау *Мақсаты:* «Жәндіктер» сөзінің мағынасы туралы түсініктерін тиянақтау; Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үйрету. Бақылау барысы Тәрбиеші жұмбақтар жасырады: Гүлдің нәрін жинайды, Адамға бал сыйлайды. Еңбекқорды аялайды, Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара) - Қанды сорып сүліктей,	**Мамыр** **Серуен-Бақылау №13** Бақылау: Топырақты бақылау Мақсаты: *торф топырағының қыртысымен таныстыру* . Бақылау барысы Біздің айналамызда шалшық көп. Ал, шалшықтар торфқа (шымтезек) бай болады. Торф-бұл әрі тыңайтқыш, әрі отын.ол қатты қызған кезде тез тұтанады. Торф дымқыл, жабысқақ, көктемде ылғал кезінде ол ауыр. Ол суды нашар өткізеді, егер ылғал торф үстімен өтсең, ол аяқкиіміңе жабысып қалады. Сондықтан да бұндай соқпақпен (жолмен(	**Мамыр** **Серуен-Бақылау №14** Бақылау: Желді бақылау Мақсаты: *- жел туралы түсініктерін бекіту;* *- жел түрлерін есте сақтау.* Бақылау барысы Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады: Ағаштарды шайқайды, Көзге көрінбейді. Шарлағанда сай-сайды, Бір сәт ерінбейді. (жел) Тәрбиеші балаларға айналаны бақылауға, ағаш бұтақтары қалай шайқалып тұрғанын

	(кемпірқосақ) Жаңбыр жауып, күннің көзі көрініп тұрған мезгілде аспаннан кемпірқосақты байқауға болады. Ол жаңбыр тамшылары арасынан күннің сәулесі өткен уақытта көрінеді. Жаңбыр тамшылары неғұрлым үлкен болса, кемпірқосақ соғұрлым анық көрінеді. Кемпірқосақта жеті түс бар: қызыл, қызғылт, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін. Бұлар барлық уақытта осы бір ретпен орналасады. Балаларға сұрақтар: ♦ Кемпірқосақ қай уақытта пайда болады ? І ♦ Ол қай уақытта жоғалады? ♦ Кемпірқосақ қандай құбылыс, қалай пайда болады? Тәрбиеші балаларға тапсырма береді. Асфальт бетіне түрлі-түсті борлармен кемпірқосақтың суретін салу. Еңбек: Балабақша ауласын қоқыстан тазалау. *Мақсаты*: аула тазалаушыға көмек беру, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу.	Балалар, бұл жұмбақтардың шешуі не екен? Найзағай қай кезде ойнайды? Аспан неге күркірейді? Күн күркіреп, найзағай ойнаған кезде табиғатта қандай құбылыс болады? (жаңбыр жауады) Найзағай ойнап, жаңбыр жауғанда құрт-құмырсқалар не істейді? (індері мен илеулеріне тығылады) Қалай ойлайсыңдар, найзағай неден пайда болады? Ауа-райы нашар болған кезде бұлттар арасында электр тогы жиналады. Найзағай-бұл үлкен электр тогының ұшқыны. Ұшқындар айналадағы ауаны қыздырады. Ыстық ауа салқын ауамен соқтығысады да, күннің күркіреуі пайда болады.күн күркіреген кездегі найзағай өте қауіпті. Найзағай жалғыз тұрған, биік заттарға жиі түседі. Сондықтан да найзағай ойнап тұрған кезде ағаштың астына тұруға болмайды. Зерттеу қызметі Жәй жаңбыр мен найзағайлы жаңбырды салыстыру, ұқсастықтыры мен айырмашылықтарын табу. «Найзағайлы жаңбыр» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Наурада қалқып қақ қалды. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Найзағайлы жаңбырды қалай атайды екен? (нөсер) Еңбек 1 топ- ауланы тырмамен тазалау; 2 топ-қоқыстарды шығару *Мақсаты:* Шағын топтарға бөлініп жұмыс істеуге үйрету; Ұжыммен жұмыс істеуге, жұмыс нәтижесіне жетуге деген ынталарын арттыру.	Ызыңдап кеп шағады. Бұл қандай бүлік дой? (маса) - Ызыңдап ән салып, Жұп-жұқа қанаты. Тәттіге тамсанып, Қоқысқа қонады. Бұл не? (шыбын) Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырсқа) Тор тоқуға шебер-ақ, Бірақ киім тікпейді. Өнері де өнер-ақ, Бірақ ісі бітпейді. (өрмекші) Тәрбиеші сұрақтары. ♦ Жұмбақ жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзбен нелер деп атаймыз? (жәндіктер) ♦ Тағы қандай жәндіктерді білесіңдер? *(көбелек, құрт т.б)* Қандай жәндік гүлдерді тозаңдандырады? (аралар) Көктемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көктемде жұмыртқалардан личинкалар өсіп шығады) Жәндіктер қайда тіршілік етеді? *(бақтарда, ағаштарда, су тоғандарда т.б.)* Қандай жәндіктердің пайдасы бар? *(ара, жібек құрты, құмырсқа).* Қандай пайдалы жәндік орман, тоғайларды зиянды жәндіктерден қорғайды? (құмырсқа) Масаларды неге зиянды жәндік деп атайды? (олар әртүрлі ауруларды тасиды) Зерттеу жұмысы Қаңқызын тауып, оның атын атау. Құмырсқалар «соқпағын» табу, бақылау.	жүрмеген дұрыс. Торфты атызға (жүйек) және ағаш түптеріне тыңайтқыш ретінде қосады.. Зерттеу жұмысы Торфтың құрғақ және ылғал кесектерін салыстыру. Құммен торфты салыстыру; Жер қыртысы қай жерде тез кебеді. Еңбек Ағаш түптері мен атызға торф тасу. *Мақсаты: торфтың пайдалы қасиеттері туралы білімдерін тиянақтау.*	байқауға ұсынады. Сұрақтар қояды: Желдің қандай түрлері болады? Жел неге соғады? Атмосферада ауа әртүрлі қызады: жылы ауа жеңіл болады, сондықтан жоғары көтеріледі, ал, суық ауа ауыр болады, ол төмен тартылады. Осыдан ауада қозғалыс пайда болады. Желдің күші жылы және суық ауаның температурасының айырмашылығына байланысты. Ауа массасы барынша тез қозғалған сайын, желдің күші де соншалықты қатты болады. Желдің бағытын анықтаумен айналысатын адамдарды метеорологтар және синоптиктер деп атайды. ♦ Барынша қатты желдердің атын ата? *(дауыл, құйын, бұрқасын, боран.)* ♦ Әлсіз желді қалай атайды?(«самал жел» деп атайды) ♦ Желдің ізін көруге болады ма? Зерттеу жұмысы Компас арқылы желдің бағытын анықтау. Флюгердің көмегімен желдің күшін анықтау. Еңбек Гүл өсіретін (клумба) алаңды дайындау *Мақсаты: бірлесе жұмыс істей білу дағдыларын бекіту, жұмысты бар*

			Еңбек: Аланды қоқыстардан тазалау. *Мақсаты:* үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін қадірлеуге тәрбиелеу.		*ынтасымен орындау.*
Серуеннен оралу	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру
Балалармен жеке жұмыс	«Бақыт деген не өзі?» Бақыт деген, шырағым Мынау әсем тұрағың. Ну ормандар, гүл бағы, Күннің күліп тұрғаны БАҚЫТ- дәні даланың. «Ботам» деуі әжеңнің, Тыныштығы әлемні жаттау	Мен де балғын гүлмін Автор. М. Байсариева Арасынды гүлдің Ойнап бүгін жүрдім Қызыл, көкшіл, сары Әп-әдемі бәрі жаттату	Санат пен Ерасылға түстерді атап айту.	Балаларға жапырақтың түстерін ажыраттыру.	Балаларға дөңгелек пішіндер салғызу.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітап- тарды қарау және басқалар)	Қимылды ойын «Қасқыр қақпан». Мақсаты: Ойын шартының дұрыс орындалуын бақылау, ойын кезінде байқампаз болуға баулу. Жаттығу ойыны: Қимылдарын дамыту. Мақсаты: арқасымен алға қарай жүруге жаттықтыру. Халық болжамы. Кемпірқосақ кешке көрінсе, ертесіне күн ашық болады	**Қимылды ойын «Өз ағашыңды тап». Мақсаты: ағаш аттарын есте сақтауға, зейінді, байқағыш және жылдам болуға үйрету. Жаттығу ойыны «Ағаштан ағашқа дейін». Мақсаты: екі аяқпен және бір аяқпен секіруге жаттықтыру**	**Қимылды ойын «Аюлар мен аралар». Мақсаты: кеңістікте жүкіру, ұстап алуға, ұстатпауға тырысу. Ептілікке, жылдамдыққа баулу. Жаттығу ойыны: Қимылдарын дамыту. Мақсаты: жүкіру техникаларын жақсарту. Халық болжамы: күзде құмырсқа илеуі биік болса, қыс ұзақ әрі қатты болады.**	**Қимылды ойын «Акку-қаздар». Мақсаты: берілген кеңістікте белгі бойынша қашқандарды қуып жету, ойын шартын сақтау. Жаттығу ойыны Секіргіш жіппен жаттығу ойындары. Мақсаты: секіргіш жіпті алға, кері айналдыра отырып секіруге үйрету. Мақал-мәтел: Жері байдың-елі бай. Қара жерге де, қамқорлық керек.**	**Қимылды ойын «Кім жылдам?». Мақсаты: жүкіруге жаттықтыру, жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойыны Бір-біріне доп лақтыру. Мақсаты: қозғалыс координацияларын дамыту. Халық болжамы. Өрмекші бұрышқа тығылса, жел болады.**
Балалардың үйге қайтуы	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге	***Ата –аналарға кеңес*** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен	***Ата –аналарға кеңес*** - баламен жағымды эмоционалдық

	бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейірімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейірімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейірімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.